

Rechteinhaber

Oannes Consulting – Medien & Kommunikationsberatung GmbH/Rechte Brandstr. 34/86167 Augsburg
Telefon +49 89 - 24 88 300 50/Fax +49 89 - 24 88 300 51/www.oannes-consulting.com/info@oannes-consulting.com
Geschäftsführer: Simon Jacob/Handelsregister: Amtsgericht Augsburg HRB: 31604/USt-ID Nr. DE312822990
Oannes Journalism ist eine Marke der Oannes Consulting – Medien & Kommunikationsberatung GmbH

Yazarlar tarafından yayınlanan metinler ve makaleler, Oannes Consulting Journalism veya Project Peacemaker e.V. fikir ve ideolojilerine ters düşebilir. Yayınlanan metin ve makalelerin içerikliğinden tamamı ile yazar sorumludur.

Yazar: Ferit Tekbaş
Yer: İstanbul, Türkiye
Kategori: Görüşme
Bölüm: Azınlıklar
Tarih: 20.07.2018
Portal: www.simonjacob.info
Okuma süresi: 9 Dakika
Dil: Türkçe
Titel: *Anna Maria Beylunioğlu Atlı ile yeni çıkan Kitap hakkında Röportaj: "Arap Dilli Doğu Ortodoksları"*

ARTIKEL QR CODE

Anna Maria Beylunioğlu Atlı ile yeni çıkan Kitap hakkında Röportaj: "Arap Dilli Doğu Ortodoksları"

Ferit Tekbaş: Sevgili Anna Maria, ilk evvel yeni kitabını tebrik etmek istiyoruz. Antakyalı Ortodoks halkımız için çok önemli ve anlamlı ama aynı zamanda kitap farklı ve şimdiye kadar tanımadığımız bir perspektiften bakılarak yazılmış bir literatür olmuş. Bu akademik – edebiyat çalışmalarınızın hakkında "Almanya, Ortadoğu Hristiyanlar Merkez Konseyi (ZOCD) ve "Antakyalı Rum Ortodoksların Kültür koruma Merkez Konseyi" soruları mevcuttur. İzin verersen bunları sana aktarmak istiyorum. İçinde senin de bir makale ile katkı sunduğun Arapdilli Doğu Ortodoksları kitabı geçtiğimiz ay yayınlandı. Bize bu değerli kitabın içerikliği hakkında bilgi verebilir misin?

Anna Maria Beylunioğlu Atlı: Tabii. "Üç Milliyetçiliğin Gölgesinde: Arapdilli Doğu Ortoksları" adlı kitabımız derleme bir kitap. İçinde farklı disiplinlerden akademisyenlerin makaleleri bulunuyor. Bu makalelerin ortak noktası Antakya-Mersin-İskenderun kökenli, Rum Ortodoks kilisesine bağlı, anadili ve ayin dili ağırlıklı olarak Arapça olan, bugün dünyanın birçok yerine yayılmış bir topluluğu ele alması. Kitapta Antakyalı Ortodokslara tarihsel, sosyolojik ve sosyo-politik açılardan yaklaşan makaleler bulunuyor. Ben de, meslektaşım Dr. Özgür Kaymak ile beraber kaleme aldığım, kendimin de üyesi olduğum bu cemaatin İstanbul'da kendini kimliklendirme sürecini ve İstanbul Rum cemaati ile ilişkisini konu alan bir makaleyle katkıda bulundum kitaba.

Rum cemaati ile ilişkisini konu alan bir makaleyle katkıda bulundum kitaba.

Ferit Tekbaş: Kitabınızın başlığını "Arapdilli Ortodoks" adlandırdınız. Peki, neden Arap Dilli Ortodoks?

Anna Maria Beylunioğlu Atlı: Çünkü cemaat kendini çok farklı şekillerde adlandırıyor. Bizim makalemiz için yaptığımız görüşmelerde de sık sık karşılaştık bu durumla. Kendilerini kendilerinden olmayana anlatırken "Arap Ortodoks" "Arapça Konuşan Rum Ortodoks", Arap-Rum Ortodoks" "Arap Hristiyan" "Antakyalı Ortodoks" gibi farklı ifadeler kullanıyorlar. Araplık ve Rumluğa dini ve etnik olarak birbirlerinden farklı anlamlar yüklüyorlar. Oysa aynı cemaatten bahsediyoruz. Tüm bu tanımları aynı çatı altında toplayacak bir kavrama ihtiyaç vardı. Kitap da böylece insanların kendilerini farklı şekillerde ifade etmelerine saygı duyarak herkesi kapsayacak bir tanımlama sunuyor. Şimdiye dek çok kullanılmayan İngilizce'de *Eastern Orthodoxy* yani *Doğu Ortodoksluğu* denilen içinde Ermeni ve Süryanileri de barındıran bir şemsiye tanımlamanın bir parçası olan ancak diğerlerinden bugün Arapça konuşmaları ile ayrıran bu cemaati "Arapdilli Doğu Ortodoksları" olarak tanımlıyor. Bu kitapta yer alan tüm argümanları kapsayan bir ifade.

Ferit Tekbaş: Cemaat'ımızda mevcut olan "Arap mı Rum mu" tartışmasında nasıl bir iddia taşıyor bu kitap?

Anna Maria Beylunioğlu Atlı: Kitabın içinde farklı makaleler farklı bakış açıları sunuyor. Bizim makaleyi yazarken ben bu tartışmanın cemaat için bir fayda taşımayacağını gördüm. Öncelikli olarak tarihsel olarak köken araştırmasına girmek pek sağlıklı değil. Bunu yapacaksa tarihçiler yapmalı, belgeler üzerinden, ama ben tarihçi değilim. Ancak siyaset bilimi ve sosyolojisi açısından bakarsanız insanların kendilerini nasıl ifade ettiklerine odaklanmak durumundasınız. Böyle bir yaklaşımla ben şunu söyleyebilirim. Kendimizi nasıl hissettiğimiz, nasıl adlandırdığımız zamana ve mekana göre şekilleniyor. Antakya kökenli Ortodokslar Doğu Roma yani Bizans imparatorluğunun bir parçası. Tarihçiler belki Rum tebası olmadan daha önce bu topluluğun Hristiyan olduklarını söyleyecektir. Ancak Rum Ortodoksluğu Doğu Roma'ya referansla söyleniyor burada. Araplık ise aslında İslam'ın bölgede 6.yy itibarıyla yayılması ile geliyor. Bu insanlar Arap kültürü içine adapte oluyorlar, onların dilini benimsiyorlar ve kültürün bir parçası haline geliyorlar. Yani bir nevi Araplaştılar, ancak şunu unutmamak gerekir ki ondan önce de Rumlaşmışlardı. Editörümüz ve yazarımız Haris Rigas, Agos gazetesinde çıkan röportajında araştırmaları sırasında 8. Yüzyılda karşılaştığı bir dökümandan bahsediyor. Bu dökümana göre Antakya'dan merkeze yazılan bir mektupta yerel halk Arapça konuşan din adamları talep ediyor. Şunu da belirtmek gerekiyor, Araplaşma sürecinin tümüyle zorla olduğunu söylemek de yanlış olur. Kaynaklar bize Arap milliyetçiliğinin inşası sürecinde bölgedeki Arapdilli Ortodoksların hem dilin gramerinin oluşturulmasında hem de Arap siyasi bilincinin gelişmesine katkı sunduklarını gösteriyor.

Tüm bunları gözönüne aldığınızda ve bugün bu cemaatin etnik kökenini sorguladığınızda ben bugün bu insanlara Arap ya da Rum gibi bir tanımlama yapmanın bilimsel açıdan çok sağlıklı olduğunu düşünmüyorum. Kaldı ki etnisite ve milliyetçilik dediğimiz kavramlar daha çok modern dönemin araçları, göreceli olarak yeni bir olgu. Ve başta da dediğim gibi zamana ve mekana göre değişiyor. Antakya kökenli cemaat bugün çoğunlukla Rum Ortodoksluğu dini bağlamında kullanıyor. Araplık konusunda da net bir görüşe sahip değiller. Bazısı Arap kültürünü benimsiyor, müziği, yemeği atasözleriyle bu kültüre daha yakın hissediyorlar kendini. Buna karşın Araplığı tamamen reddederek, Rumluğa

Rechteinhaber

Oannes Consulting – Medien & Kommunikationsberatung GmbH/Rechte Brandstr. 34/86167 Augsburg
Telefon +49 89 - 24 88 300 50/Fax +49 89 - 24 88 300 51/www.oannes-consulting.com/info@oannes-consulting.com
Geschäftsführer: Simon Jacob/Handelsregister: Amtsgericht Augsburg HRB: 31604/USt-ID Nr. DE312822990
Oannes Journalism ist eine Marke der Oannes Consulting – Medien & Kommunikationsberatung GmbH

etnik anlamda benimseyen küçük bir kesim de mevcut. Bazısı da hem Araplığı hem Rumluğu kimliğinin ortak bileşeni olarak tanımlıyor. Ben açıkçası insanlara tepeden siz şu ya da busunuz demenin doğru olduğunu düşünmüyorum. Bilmeleri gereken tek şey, bölgede tarih boyunca yaşanan değişimler sonucunda hem Arap hem de Rum medeniyetinden kaynaklanan çok zengin bir kültüre sahip oldukları, kadim bir cemaat oldukları.

Ancak kendilerini tanımlamaları da yetersiz kalıyor, İstanbul'daki cemaatle karşı karşıya geldiğinde şöyle bir sorun ortaya çıkıyor. Her ne kadar kendilerini etnik ya da dini olarak Rum Ortodoks olarak tanımlasalar da bugün İstanbul Rumları, Rumluğu daha çok İstanbullu olmak ekseninde tanımlıyorlar. Bu durum iki topluluk arasındaki ilişkileri malesef olumsuz etkiliyor.

Ferit Tekbaş: İstanbullu ve Antakyalı Rumlar arasında doğal olarak kültürel, yöresel ve dil sorunları gibi ortaya çıktığı ve aynı zamanda buna yönelik cemaat'ımızda büyük sorunlar yaşandığını ve Fener Rum patrikhanesi bu sorunları ellinden geldiği kadar gidermeğe çalıştığını biliyoruz. Sizin makaleniz de bu konuya değiniyor. İstanbul Rumları ve Antakya kökenli Rumlar arasında ne gibi sorunlar yaşanıyor İstanbul'da sizce?

Anna Maria Beylunioğlu Atlı: Aslında bu iki topluluk teolojik olarak aynı dine ve mezhebe mensup. Ben teolojik tartışmaya hakim değilim ancak her ne kadar Antakya bölgesindeki kiliseler Şam'a bağlı olsalar da Ekümenik Patrikhane'ye de bağlılar. Buna rağmen Antakya'dan İstanbul'a yönelen göç dalgası sonucunda bu iki topluluk biraraya geldiklerinde bazı farklılıklar ön plana çıkıyor. Yıllar boyunca farklı mekanlarda oluşmuş iki ayrı kültürel sermaye, yani dil, günlük ritüeller, yemek ve müzik kültürü mevcut. Bu da malesef bu iki cemaat biraraya geldiğinde aralarında bir duvar örüyor. Duvar bazen inceliyor bazen kalınlaşıyor. Bu konular konferanslarda açıldığında tartışma çıkmaz bir noktaya giriyor. Ama sorun ortada duruyor. Bu sorunları gözlemlediğimiz yerlerden biri kiliseler, Antakya kökenliler özellikle ilk gelen jenerasyon ayin dilini anlamakta zorluk çekiyor. Bugün çocukları kendilerini Rumca ifade ediyorlar ancak eskiler kendilerini Arapça ile daha rahat ifade ediyor. Bu sorun Rum okullarına yansıyor, iki cemaat arasında evlilikler minimum düzeyde, böylece karma evliliklere yönelim artıyor. Kitapta bu sorunlar detaylı tartışılıyor. Entegrasyon sıkıntısı genel olarak bu insanların farklı ekonomik sınıflara ait olduğu algısı ile açıklanmaya çalışılıyor ancak bir de göz ardı edemeyeceğimiz şöyle bir gerçek var: İstanbul'a farklı zamanlarda iş, okul vs. sebebiyle gelmiş ancak kilise ile ya da cemaat üyeleriyle yakınlık kuramamış ekonomik olarak orta ve üst sınıflara mensup Antakya kökenliler de var. Kendilerini dinen Rum Ortodoks olarak görseler de İstanbul'daki cemaatin içine giremiyorlar bir türlü. Bu kesimin bir kısmı Araplığı da Rumluğu da reddetmek istemiyor. İkisi de onların bir parçası. Tüm bunları göz önüne alarak yaklaşılması gerekiyor konuya. Şunu da ekleyeyim, sizin de dediğiniz gibi, Patrikhane iki topluluk arasındaki bu duvarın yıkılması için elinden geleni yapıyor ama malesef yapılanların yeterli olmadığı kanısındayım.

Ferit Tekbaş: İstanbul veya Hatay'daki cemaatlerimizden mevcut olan bazı üyeler, sizinle hemfikir olmamakla beraber aynı zamanda kitabınızı eleştireceklerini düşünüyoruz. Peki bu çalışmayla neyi amaçlıyorsunuz ve hedefliyorsunuz?

Anna Maria Beylunioğlu Atlı: Asıl amacımız bu çalışmayla literatürdeki önemli bir boşluğu gidermektir. Bu kadim cemaat üzerine yazılmış kapsamlı akademik bir çalışma yoktu. Önemli bir eksikliği giderdiğimizi düşünüyorum. Ama sorduğunuz bu soru çok önemli çünkü ben de bu cemaatin üyesiyim. Bana gelecek eleştirileri şimdiden tahmin ediyorum. "Neden böyle bir konu hakkında yazıyorsunuz?", ya da "ne gerek var bu konuları dile getirmeye?" diyenleri duyar gibiyim. Ama şunu unutmamak gerekiyor, bu sosyal-bilimsel yöntemlerle yapılmış bir çalışma ve akademik çalışmalardan zarar gelmez aksine yararı olur. Bu konu sivil toplum tarafından tartışılıyor yıllardır, Patrikhane de bu konuda elinden geleni yapıyor. Bütün bunları görüyoruz. Antakya kökenlilerin teolojik kademelerdeki varlığını destekliyor, aynı şekilde okullardaki varlıklarını da. Hatta bazı durumlarda bireysel müdahalelerde de bulunduğunu biliyorum. Ancak insanların büyük çoğunluğu entegre olmak istemesine rağmen zorluk çekiyorlar. Kiliselerde çalışmayan, Rum okullarına gitmemiş önemli bir kesim var; bugün İstanbul'da onların dinini temsil eden Rum Ortodoks kiliseleri bulunmasına rağmen ait hissettikleri bir kilise bulmakta zorlanıyorlar. Sayısı İstanbul'da gün geçtikçe artan bir topluluktan bahsediyoruz. Bu insanların kendilerini nasıl ifade ettikleri çok büyük önem taşıyor. Taşınmalı. Taşınmalı ki sağlıklı bir çözüm bulunabilsin. Akademik bir usulpla sorunların tartışılmasında sakınca görmemek lazım, insanlar kendilerini ifade edecekler ki çözüm de sağlam temellere oturtulsun. İki topluluğun entegrasyonu önündeki engeller kaldırılabilir.

Ferit Tekbaş: Sevgili Anna Maria, bu mulakat için ZOCD ve ZeROChA – Yönetim kurul arkadaşlarımız ve halkımız adına sana canı gönülden teşekkür ederiz. Kitabınızın geniş boyutlu bir okur kitlesi ulaşmasının ve bu başarının devamını temenni ederiz. Yüce Rabbimiz seni işlerinde daim bereketlesin, Amin.

Arapdilli Doğu Ortodoksları adlı Kitabın sipariş edinebileceği Siteler:

Almanya'da: <https://www.tikla24.de/kitap/kolektif/uc-milliyetciligin-golgesinde-kadim-bir-cemaat-arapdilli-dogu-ortodokslari/>

Türkiye'de: <https://www.idefix.com/E-Kitap/Arapdilli-Dogu-Ortodokslari/Arastirma-Tarih/Politikaarastirma/Dunya-Politika/urunno=0001765264001>

<https://www.pandora.com.tr/kitap/arapdilli-dogu-ortadokslari-uc-milliyetciligin-golgesinde-kadim-bir-cemaat/650678>

<https://www.dr.com.tr/E-Kitap/Arapdilli-Dogu-Ortodokslari/Arastirma-Tarih/Politikaarastirma/Dunya-Politika/urunno=0001765264001>

Bunların arasında idefix'in yurtdışına da sipariş imkanı mevcuttur.

Rechteinhaber

Oannes Consulting – Medien & Kommunikationsberatung GmbH/Rechte Brandstr. 34/86167 Augsburg
Telefon +49 89 - 24 88 300 50/Fax +49 89 - 24 88 300 51/www.oannes-consulting.com/info@oannes-consulting.com
Geschäftsführer: Simon Jacob/Handelsregister: Amtsgericht Augsburg HRB: 31604/USt-ID Nr. DE312822990
Oannes Journalism ist eine Marke der Oannes Consulting – Medien & Kommunikationsberatung GmbH

Buchtipp:

Seit Jahren reist Simon Jacob durch Länder wie Syrien, Irak oder Iran. Als Angehöriger eines wichtigen Clans gelangt er an Orte, die für andere nie zugänglich waren. Dort spricht er mit Menschen, immer auf der Suche: der Suche nach Frieden, auch seinem eigenen Inneren. Seine Reise schildert auch die Schrecken dieser Kriegsgebiete. Aber mehr noch zeigt dieses Buch, dass und wie Frieden wirklich möglich ist. Eine Botschaft, die vor allem in diesen Tagen Mut und Hoffnung macht und motiviert, zu kämpfen für eine bessere Zukunft und für etwas, was Simon Jacob ausgerechnet im Irak und in Syrien wiedergefunden hat: Menschlichkeit.

Bestellbar über

